

**LIETUVIŲ KALBOS IR LITERATŪROS VALSTYBINIO
BRANDOS EGZAMINO PIRMOSIOS DALIES UŽDUOTIES BENDRIEJI VERTINIMO
KRITERIJAI**

**I SKYRIUS
HOLISTINIS VERTINIMAS**

1. Vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertina pokalbį palaikantis vertintojas (*holistinis vertinimas; surinkti taškai pridedami prie detaliojo vertinimo metu surinkto bendro taškų skaičiaus*)

Kriterijus ir aprašas	Taškai
1.1. Užduotis atlikta puikiai (įvykdyti visi pateikti reikalavimai): išsamiai atskleista tema, pristatymas (mokinio monologas) struktūruotas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tinkamai išplėtoti, kalbama sklandžiai, vartojamas tinkamas, turtingas, įvairus žodynas, neužfiksuota grubių klaidų.	4
1.2. Užduotis atlikta gerai (įvykdyti dauguma pateiktų reikalavimų): pakankamai atskleista tema, pristatymas (mokinio monologas) struktūruotas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tiksliai ir išsamiai atsakoma į didesnę dalį klausimų, kalbama sklandžiai, vartojamas tinkamas, turtingas, įvairus žodynas, gali pasitaikyti viena kita klaida.	3
1.3. Užduotis atlikta patenkinamai (įvykdyti pagrindiniai pateikti reikalavimai): tema atskleista iš dalies, pastebimas vienas kitas pristatymo (mokinio monologo) struktūros ar nuoseklumo trūkumas, pokalbio metu mokinio teiginiai visiškai adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), bet atsakymams stinga tikslumo, išsamumo, užfiksuojama sklandaus kalbėjimo trūkumų, vartojamas iš dalies tinkamas, bet neįvairus žodynas, gali pasitaikyti viena kita grubi klaida arba daug nedidelių klaidų.	2
1.4. Užduotis atlikta silpnai (įvykdyti mažiau nei pusė užduoties reikalavimų): tema atskleista nepakankamai, pristatymas (mokinio monologas) nestruktūruotas, pokalbio metu išsakyti mokinio teiginiai tik iš dalies adekvatūs (plėtojama pateikto teksto mintis), tiksliai ar išsamiai atsakoma į mažesnę dalį klausimų, vartojamas žodynas ribotas, užfiksuojama nemažai klaidų.	1
1.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0

**II SKYRIUS
DETALUSIS VERTINIMAS**

2. Vertinimo kriterijai, pagal kuriuos vertina vertinantis vertintojas

Kriterijus	Kriterijaus aprašas	Taškai
2.1. Teksto analizė teminiu ir stilistiniu aspektu	2.1.1. Tinkamai analizuoja, supranta tekstą, autoriaus tikslą, adresatą, problemą, temą, pagrindinę mintį, atskleidžia autoriaus požiūrį, aptaria argumentavimo būdus, stilistiką (reikšmingą argumentams raišką).	4

	2.1.2. Tinkamai analizuoja ir supranta tekstą, tačiau trūksta aiškumo / autoriaus tikslas, adresatas bei teksto problema, tema ir pagrindinė mintis formuluojama ne visai aiškiai / autoriaus požiūris iki galo neišgrynintas / argumentavimo būdai ir (ar) stilistika (reikšminga argumentams raiška) tik iš dalies.	3
	2.1.3. Neaiškiai analizuoja ir supranta tekstą / autoriaus tikslą, adresatą, problemą, temą, pagrindinę mintį formuluoja nesuprantamai / beveik neatskleidžia autoriaus požiūrio / neaiškiai aptaria argumentavimo būdus, stilistiką (reikšmingą argumentams raišką).	2
	2.1.4. Tekstas beveik neanalizuojamas, tik atskiri kalbėjimo fragmentai susiję su tekstu, didžioji kalbėjimo dalis yra bendro pobūdžio samprotavimas.	1
	2.1.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0
2.2. Temos, klausimo atskleidimas ir kandidato požiūris į tekste keliamas problemas	2.2.1. Aiški pagrindinė kalbėjimo mintis ir iš jos kylantys ar į ją vedantys svarbiausi teiginiai. Pagrindžiamas arba paneigiamas tekste keliamų problemų aktualumas, aiškiai atskleidžiama mokinio pozicija. Asmeninis požiūris pagrįstas ne tik teksto komentavimu, bet ir kitais argumentais (pvz., sava socialine ar kultūrine patirtimi).	4
	2.2.2. Ne visai aiškiai atskleidžiama mokinio pozicija. Dauguma teiginių, išvalgų pagrindžiami tinkamai pasirinktais argumentais (pvz., sava socialine ar kultūrine patirtimi).	3
	2.2.3. Mokinio pozicija išsakoma nepakankamai aiškiai. Keletas teiginių pagrindžiami tinkamai pasirinktais argumentais.	2
	2.2.4. Mokinio pozicija įvardijama nepakankamai tiksliai. Bent vienas teiginys pagrindžiamas tinkamai pasirinktu argumentu.	1
	2.2.5. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0
2.3. Atsižvelgimas į komunikavimo situaciją ir dalyvavimą diskusijoje	2.3.1. Kalbėjimo intonacija, garsas ir tempas atitinka kalbinę situaciją. Mokinys aktyviai klausosi ir dalyvauja pokalbyje. Natūraliai (pagal pokalbio eigą) atsako į klausimus, logiškai susiedamas savo atsakymus su tekste ir pristatyme išsakytomis mintimis. Laikosi viešojo bendravimo etikos, problemų kėlimo, svarstymo, pritarimo ir prieštaravimo kultūros. Tinkamai naudoja verbalines ir neverbalines (gestus, akių kontaktą, mimiką, kūno kalbą) priemones.	2
	2.3.2. Kalbėjimas ne visai sklandus (daug pertarų, nereikalingų pauzių, pasikartojimų), o intonacija, garsas ir tempas neatitinka kalbinės situacijos. Mokinys klausosi ir dalyvauja pokalbyje. Trumpai atsako į klausimus ir (arba)	1

	nesieja savo atsakymų su tekste ir pristatyme išsakytomis mintimis. Daugeliu atvejų laikosi viešojo bendravimo etikos, bet stinga problemų kėlimo, svarstymo, pritarimo ir prieštaravimo kultūros. Verbalines ir neverbalines (gestus, akių kontaktą, mimiką, kūno kalbą) priemones naudoja retai, ne visada tinkamai.	
	2.3.3. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0
2.4. Kalbėjimo struktūra, minčių nuoseklumas	2.4.1. Laikomasi trinarės teksto struktūros: yra aiški įžanga, dėstymas ir apibendrinimas. Mintys dėstomos nuosekliai, logiškai. Kalba išbaigta.	3
	2.4.2. Laikomasi trinarės teksto struktūros: yra aiški įžanga, dėstymas ir apibendrinimas, bet pasitaiko nenuoseklumų (pasikartojimų, minties šuolių). Kalba išbaigta.	2
	2.4.3. Nesilaikoma trinarės teksto struktūros: nėra aiškios įžangos, dėstymo ar apibendrinimo. Mintys dėstomos nenuosekliai, pastebima logikos trūkumų. Kalba neišbaigta.	1
	2.4.4. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0
2.5. Kalbinė raiška ir taisyklingumas	2.5.1. Monologo ir dialogo metu kalbama sklandžiai, tinkamai formuluojami sakiniai, vartojamas deramas ir įvairus atitinkamo stiliaus (registro) žodynas. Vartojamos sąvokos tikslios ir tinkamos. Nepastebėta grubių gramatikos ir žodyno klaidų; gali pasitaikyti vienas kitas trūkumas; tariama, kirčiuojama ir intonuojama taisyklingai (galimas vienas kitas trūkumas).	3
	2.5.2. Monologo ir dialogo metu kalbama pakankamai sklandžiai, galimas vienas kitas sklandumo ir (ar) rišlumo trūkumas, keletas sakinių formulavimo pažeidimų; vartojamas deramas ir įvairus atitinkamo stiliaus (registro) žodynas. Vartojamos sąvokos tinkamos. Nepastebėta grubių gramatikos ir žodyno klaidų, gali pasitaikyti viena kita klaida; daugeliu atvejų tariama, kirčiuojama ir intonuojama taisyklingai (gali pasitaikyti keletas klaidų).	2
	2.5.3. Monologo ir dialogo metu kalbama ne visai sklandžiai; pasitaiko sakinių formulavimo pažeidimų, vartojamas iš dalies tinkamo stiliaus (registro), bet skurdus žodynas. Pasitaiko sąvokų vartojimo netikslumų. Daroma daug tarties, kirčiavimo, gramatikos ir žodyno klaidų, bet tai netrukdo suprasti išsakomų minčių.	1
	2.5.4. Užduoties atlikimas neatitinka anksčiau aprašytų reikalavimų.	0

PAAIŠKINIMAI:

Visa užduotis vertinama nuliu, jeigu kandidatas:

- pirmosios užduoties dalies (monologo) metu tik perskaito užduotyje pateiktą tekstą, jo neanalizuoja;
 - pirmosios užduoties dalies (monologo) metu analizuoja ne savo užduotyje pateiktą tekstą.
-